

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK ERTELEME DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATION OF ACADEMIC PROCASTINATION LEVELS OF THE UNDERGRADUATES

Arş. Gör. Belkıs KARABIYIK ÇERİ

Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

Arş. Gör. Ceyda ÇAVUŞOĞLU

İstanbul Medeniyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

Prof. Dr. Mehmet GÜROL

Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

Özet

Akademik erteleme davranışı yapılması zorunlu olan işleri yapmaktan ya da sorumlulukları yerine getirmekten kaçınma davranışı olarak tanımlanmıştır. Erteleme davranışı üniversite öğrencileri arasında da oldukça sık gözlemlenen bir olgudur. Bu bağlamda, araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin akademik erteleme düzeylerini tespit etmektir. Aynı zamanda cinsiyet, fakülte ve sınıf değişkenlerine göre bu davranışın görülme durumunu incelemektir. Bu araştırma tarama modelinde nicel araştırma tekniğine uygun bir şekilde planlanmıştır. Araştırmanın evrenini İstanbul'da bir devlet üniversitesinde okuyan lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmada amaçlı örneklem türlerinden kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi kullanılmıştır. Çalışmaya farklı fakültelerde eğitimine devam eden 305'i kadın ve 278'i erkek toplam 583 üniversite öğrencisi katılmıştır. Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme düzeylerini belirlemek amacıyla Uzun Özer, Sackes and Tukman. Tarafından Türkçe'ye uyarlanan 14 maddelik Akademik Erteleme Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde t testi, tek örneklem varyans analizi yapılmış ve Pearson korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik erteleme düzeylerinin cinsiyete göre bir farklılık göstermediği ancak okudukları fakültelere ve sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin akademik başarı puanları ile akademik erteleme düzeyleri arasında ise anlamlı düzeyde negatif yönde bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akademik Erteleme, Üniversite Öğrencileri, Akademik Başarı

Abstract

Academic procrastination is defined as avoiding from completing the required tasks or accomplishing the responsibilities in the literature. Procrastination is a phenomenon that is also observed among university students very frequently. In this concept the aims of this study is to determine the academic procrastination levels of undergraduates and analyze this behavior according to the variables, gender, faculty and grade. This research is a descriptive study in which qualitative research techniques

are applied. Undergraduate students studying in a state university in Istanbul constitute the population of this study. Convenient sampling method is used and 583 undergraduates, 305 of which is female and 278 of which is male is contributed to the study. In order to determine the academic procrastination level of the undergraduates Tuckman's Academic Procrastination Scale is used. The 14-item scale is adapted into Turkish by Uzun Özer, Sackes and Tukman. During the data analysis process t-test, one-way-ANOVA and Pearson Correlation test is used. The results of the study reveals that the academic procrastination level of undergraduates does not differ significantly in terms of gender however there are significant differences between academic procrastination level of students according to grades and faculties. As another finding of this study, there is a weak negative correlation between academic procrastination level and academic achievement (GPA) of the students.

Key Words: Academic Procrastination, Undergraduates, Academic Achievement

1. PROBLEM DURUMU

Erteleme eğilimi, toplumda yaygın ve geniş etki alanına sahip olan bir durumdur. Birey daha önceden yapmayı planladığı bir işi programına uymayıp sürekli erteliyor ise bu birey erteleme davranışı gösteriyor demektir. Başka bir deyişle erteleme, bir işe başlamayı ya da bitirmeyi kasıtlı olarak geciktirmektir (Grecco, 1984; Solomon ve Rothblum, 1984). Literatürde erteleme davranışı, kendi kendini düzenleme becerisinin eksikliği, kendi isteğiyle bir aktiviteyi aksatma, tamamen yapmaktan kaçınma eğilimi (Tuckman, 1991) ya da bireyin kendi öz saygınlığını korumak için geliştirdiği bir stratejidir (Burka ve Yuen 1983; Lee, 2005). Erteleme davranışı gösteren insanlar mükemmele ulaşma uğraşı içerisinde olup sürekli başarısızlık korkusu yaşadıkları (Brownlow ve Reasinger, 2000) ve bu bireylerin karamsar oldukları belirtilmiştir (Lay, 1992). Beş farklı tür erteleme davranışı vardır. Bunlar *genel erteleme*, *akademik erteleme*, *karar vermeyi erteleme*, *nevrotik erteleme* ve *takıntılı ya da işlevsel olmayan erteleme* olarak sıralanabilir (Balkıs, Duru, Buluş ve Duru, 2006). Bu erteleme türlerinden ilk ikisi *durumsal erteleme*, geriye kalan üç tanesi de *kronik erteleme* olarak literatürde yer almaktadır (Kağan, 2009). Durumsal erteleme süreklilik göstermeyen duruma göre ortaya çıkan bir erteleme türüdür. Kronik erteleme ise kişiliğin bir parçası haline gelmiş olan ve kişinin yetersizlik ve çaresizlik duyguları hissetmesine yol açan erteleme türüdür. Genel erteleme davranışı daha çok günlük yaşamda yapılması gereken davranışların ertelenmesi olarak tanımlanırken, akademik erteleme özellikle okullardan öğrencilerin ödevlerini geciktirmeleri, sınava çalışmayı ötelemeleri gibi durumlarda görülmektedir (Haycock, McCarthy ve Skay, 1998).

Erteleme davranışı gösterenler genelde kendilerine hedef koyma ve bu hedefi gerçekleştirme konusunda zorluk yaşamaktadırlar, bundan dolayı da zamanı kontrol etme konusunda yetersiz kalmaktadırlar (Lay ve Schouwenburg, 1993). Bu durum öğrencilerin genelde sınavlara planladıklarından daha az çalışmalarına dolayısıyla da aldıkları derslerden tatmin olmamalarına ve düşük notlar almalarına sebep olmaktadır (Tice ve Baumeister, 1997).

Özellikle üniversite öğrencileri arasında erteleme davranışının çok yaygın olduğu görülmektedir. Ellis ve Knaus (1977) yapmış oldukları bir çalışmada öğrencilerin %95'inin kendilerini erteleme davranışı gösteren bir birey olarak tanımladıklarını tespit etmiştir. O'Brien (2002) ve Steel ise (2007) yapmış oldukları çalışmalarda Amerika'daki üniversite öğrencilerinin %95'inin bir işe başlamadan önce ya da tamamlarken erteleme davranışı gösterdiklerini belirlemişlerdir. Türkiye'de ise öğrencilerin %80'inin her gün en az bir saat işlerini erteledikleri tespit edilmiştir (Klassen ve Kuzucu, 2009).

Erteleme davranışının pek çok farklı sebebi olabileceği belirtilmektedir (Brownlow ve Reasinger, 2000). Görevden kaçma ve başarısız olma korkusu alan yazında en temel iki sebep olarak gösterilmektedir (Solomon ve Rothblum, 1984). Bununla beraber Day, Mensink ve O'Sullivan (2000), erteleme davranışına sebep olabilecek altı faktör belirlemiştir. Bunlar "değerlendirilme endişesine sahip olma", "cesaretsiz ve depresif olma", "kararsız olma", "sosyal olarak aktif olma", "otoriteye karşı durma" ve "direktiflere bağımlı olma" şeklinde sıralanabilir. Ayrıca Zarick ve Stonebraker (2009) yukarıdaki belirtilen nedenlere ek olarak şimdiki kazanımların, gelecekte sahip olunabilecek kazanımlardan daha cazip görünmesinin de erteleme bir başka sebebi olduğunu belirtmiştir.

Alan yazında akademik erteleme eğiliminin bireyin yaşantısında pek çok negatif etkisi olduğu tespit edilmiştir (Ellis ve Knaus, 1977). İlk olarak pek çok araştırma akademik erteleme ile akademik performans arasında negatif bir ilişki olduğunu tespit etmiştir (Senecal, Koestner ve Vallenard., 1995; Tuckman, 1998). Erteleme davranışının psikolojik unsurlar üzerinde de etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Akademik erteleme davranışı ile öz yeterlilik, öz güven (Van Erde, 2000); öz saygı (Ferrari, 2000); ve iç motivasyonun (Senecal ve diğ., 1995; Lee, 2005) negatif ilişkili olduğu bulgusuna ulaşılırken; Öksüz ve İçli (2012) de örgüte bağlılık ile erteleme davranışı arasında negatif bir ilişkinin olduğunu sonucuna ulaşmıştır.

Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin eğitim yaşantılarında var olan akademik erteleme düzeylerini tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda üniversite öğrencilerinin akademik erteleme düzeyleri ile akademik ortalama puanları arasındaki ilişki ve akademik erteleme düzeylerinin cinsiyete, fakülte türüne ve sınıf düzeylerine göre farklılaşma durumu incelenmiştir.

2. YÖNTEM

Bu araştırma var olan durumu betimlemek amacıyla, tarama modelinde nicel araştırma tekniğine uygun bir şekilde tasarlanmıştır. Tarama araştırmaları geçmişte ya da var olan bir olgu ve olayla ilgili geniş bir gurubun fikirlerini, düşüncelerini veya tutumlarını ortaya koyarak bu durumun betimlenmeye çalışıldığı araştırmalardır (Gay, Mills ve Airasian, 2009, Karakaya, 2011; Karasar, 2000).

2.1. Çalışma Grubu

Çalışmanın evrenini İstanbul ilinde bulunan bir devlet üniversitesinde okuyan lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 yılları arasında araştırmanın yapıldığı devlet üniversitesinde bulunan ve farklı fakültelerde eğitime devam eden 305'i kadın ve 278'i erkek, toplam 583 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Tablo 1'de örneklem ile ilgili bazı demografik bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 1:Katılımcılara Ait Bazı Demografik Bilgiler

	Değişkenler	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
Cinsiyet	Kadın	305	52,3
	Erkek	278	47,7
Fakülte	Güzel Sanatlar Fakültesi	63	10,8
	Eğitim Fakültesi	189	32,4
	Mühendislik Fakültesi	191	32,8
	Fen Edebiyat Fakültesi	140	24
Sınıf	1. sınıf	130	22,3
	2. sınıf	152	26,1
	3. sınıf	143	24,4
	4. sınıf	159	27,3
	Toplam	583	100

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin % 10,8' inin Güzel Sanatlar, %32,4' unun Eğitim, %32,8' inin Mühendislik ve %24' ünün Fen Edebiyat Fakültesinde eğitim gördükleri belirlenmiştir. Farklı Fakültelerde okuyan öğrenciler farklı kademelerde eğitimlerine devam etmektedirler. Birinci sınıfa 130 (%22,3), ikinci sınıfa 152 (%26,1), üçüncü sınıfa 143 (%24,4) ve dördüncü sınıfa ise 159 (%27,3) öğrenci devam etmektedir.

2.2. Veri Toplama Araçları

Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme düzeylerini belirlemek amacıyla Tuckman (1991, s.479) tarafından geliştirilen *Akademik Erteleme Ölçeği* kullanılmıştır. Ölçeğin Türkçeye uyarlanması Uzun Özer, Sackes ve Tukman (2009) tarafından yapılmıştır. 14 maddeden oluşan 5'li likert tipindeki ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılarak, .90 alfa güvenilirlik değeri hesaplanmıştır. Ayrıca ölçekte yer alan 4., 10., 12. ve 14. maddeler ters maddeler olup, ters çevrilerek tüm maddeler toplandığında toplam ölçek puanı, en düşük 14 ve en yüksek 70 değerini almaktadır.

Öğrencilerin genel akademik ortalamaları (GANO) öğrencilerin içinde bulundukları lisans dönemine kadar olan notlarının ortalaması hesaplanarak elde edilmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin dağılımının normalliği .01 güven aralığı düzeyinde Kolmogorov Smirnov testi ile sınanmış ve verilerin dağılımının homojen olduğu ve normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Verilerin istatistiksel analizinde parametrik testlerden yararlanılmıştır. Öğrencilerin akademik erteleme düzeylerinin cinsiyete göre farklılık durumlarını incelemek üzere; Bağımsız Örneklem *t* Testi, fakülte türüne göre farklılık durumlarını incelemek üzere, Tek Örneklem Varyans Analizi testi yapılmıştır. Ayrıca akademik erteleme düzeyi ile GANO arasındaki ilişkiyi incelemek için Pearson korelasyon katsayısı hesaplanmıştır.

3. BULGULAR

Bu kısımda akademik erteleme ölçeği kullanılarak elde edilen verilerin analizine yer verilmiştir.

Tablo 2: Akademik Erteleme Ölçeği Ortalama Puanlarının Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklem *t*-Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	N	\bar{X}	SS	<i>t</i>	<i>p</i>
Akademik Erteleme Puanları	Cinsiyet	Kadın	305	39,93	12,31	1,77 .07
		Erkek	278	41,75	12,49	

Üniversite Öğrencilerinin akademik erteleme düzeylerinin cinsiyete göre bir farklılığın söz konusu olup olmadığını incelemek için Tablo 2’de sonuçları verildiği üzere Bağımsız Örneklem *t* testi yapılmıştır. Tabloya göre erkek öğrencilerin akademik erteleme ölçeğinden aldıkları puanların aritmetik ortalaması 41,75 ve kadın öğrencilerin aldıkları puanların aritmetik ortalaması ise 39,93’tür. Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre az bir oranla akademik olarak erteleme düzeylerinin fazla olduğu söylenebilir Ancak yapılan bağımsız örneklem *t* testine göre üniversite öğrencilerinin akademik erteleme düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre bir farklılık göstermediği bulgusuna ulaşılmıştır ($t_{(1,77)}; p>.05$).

Tablo 3: Akademik Erteleme Ölçeği Ortalama Puanlarının Fakülte Türüne Göre ANOVA Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	N	\bar{X}	SS	F	<i>p</i>	Anlamlı Fark
Akademik Erteleme Puanları	Güzel Sanatlar	63	38.25	13.11	6.59	.00	- Eğitim ile Fen Edebiyat - Mühendislik ile Fen Edebiyat
	Eğitim	189	42.46	12.83			
	Mühendislik	191	42.42	11.57			
	Fen Edebiyat	140	37.49	11.93			
	Toplam	583	40.80	12.42			

Tablo 3’ te öğrencilerin akademik erteleme ortalama puanlarının fakülte türüne göre farklılık durumları incelendiğinde; eğitim (\bar{X} =42.46) ve mühendislik fakültesi (\bar{X} =42.42) öğrencilerinin akademik erteleme düzeyleri sırasıyla güzel sanatlar (\bar{X} =38.25) ve fen edebiyat fakültesinde (\bar{X} =37.49) okuyan öğrencilerin akademik erteleme düzeylerinden daha fazla olduğu söylenebilir. Yapılan varyans analizi testi sonucu incelendiğinde öğrencilerin okudukları fakültenin türüne göre akademik erteleme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir ($F_{(583)}=6,59; p<.05$). Yapılan Post- Hoc Testi sonucuna göre Eğitim Fakültesi’nde okuyan öğrencilerin akademik erteleme düzeyleri, Fen Edebiyat Fakültesi’nde okuyan öğrencilerin akademik erteleme düzeylerine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Gözlemlenen bu farklılığın Eğitim Fakültesi’nde okuyan öğrencilerin lehinedir. Mühendislik Fakültesi’nde okuyan öğrencilerin akademik erteleme düzeyleri Fen Edebiyat Fakültesi’nde okuyan öğrencilerin akademik erteleme düzeylerine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir ve bu farklılık Mühendislik Fakültesi’nde okuyan öğrencilerin lehinedir. Şöyle ki Eğitim Fakültesinde ve Mühendislik Fakültesinde okuyan öğrenciler Fen Edebiyat Fakültesindeki öğrencilere oranla daha fazla akademik erteleme davranışı yapmaktadır.

Tablo 4: Akademik Erteleme Ölçeği Ortalama Puanlarının Sınıf Düzeyine Göre ANOVA Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	N	\bar{X}	SS	F	p	Anlamlı Fark
Akademik Erteleme Puanları	Sınıf Düzeyi	1. sınıf	130	44.75	12.05	9.05	.00
		2. sınıf	152	38.50	12.00		
		3. sınıf	142	38.23	12.27		
		4. sınıf	159	42.06	12.34		

Akademik erteleme ortalama puanları incelendiğinde birinci sınıfa devam eden öğrencilerin ortalama akademik erteleme puanlarının (\bar{X} =44.75) sırasıyla dördüncü sınıfa (\bar{X} =42.06), ikinci sınıfa (\bar{X} =38.50) ve üçüncü sınıfa (\bar{X} =38.23) devam eden öğrencilerin ortalama akademik erteleme puanlarından daha fazla olduğu söylenebilir. Varyans analizi testi sonucunda, Tablo 4’de verilen değerlere göre öğrencilerin akademik erteleme düzeylerinin okudukları sınıf seviyelerine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır ($F_{(583)}=9.05; p<.05$). Yapılan Post-Hoc Testi sonucuna göre birinci sınıfta okuyan öğrenciler ile ikinci ve üçüncü sınıfta okuyan öğrencilerin akademik erteleme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve bu farklılığın birinci sınıfta okuyan öğrencilerin lehine olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde üçüncü sınıfa devam eden öğrenciler ile dördüncü sınıfa devam eden öğrencilerin akademik erteleme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu ve bu farklılığın dördüncü sınıfa devam eden öğrencilerin lehine olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Birinci sınıfa devam eden öğrenciler ile üçüncü sınıfa devam eden öğrenciler diğer öğrencilere göre daha fazla akademik erteleme davranışı göstermektedirler.

Tablo 5: Akademik Erteleme Ölçeği Ortalama Puanlarının ile Öğrencilerin Genel Akademik Not Ortalamaları (GANO) Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı

Değişkenler	N	\bar{X}	SS	r	p
Akademik Erteleme Puanları	583	40,80	12,42	-.26	.00
GANO	441	2,71	0,55		

Öğrencilerin Genel Akademik Not Ortalamaları (GANO) ile akademik erteleme düzeyleri arasındaki pearson korelasyon katsayısı hesaplanarak Tablo 5’ de görüldüğü gibi anlamlı düzeyde negatif yönlü bir ilişkinin olduğu bulgusuna ulaşılmıştır ($r=-.26; p<.05$). Bu durumda öğrencilerin genel not ortalaması arttıkça akademik erteleme düzeylerinin azaldığı ve başarısı düşük öğrencilerin akademik anlamda daha fazla erteleme eylemini gerçekleştirdiği söylenebilir. Öğrencilerin akademik erteleme durumlarının orta düzeyde olduğu görülmektedir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Literatürde akademik erteleme davranışı ile ilgili pek çok araştırmaya rastlanmaktadır. Bu çalışmalardan birinde öğrencilerin %75’inin kendilerini akademik erteleme davranışı gösteren bireyler olarak tanımladıklarını tespit edilmiştir (O’Brien, 2002). Erteleme davranışının öğrencilerde görülme oranının bu kadar yüksek olması üzerinde pek çok çalışmanın yapılmasına yol açmıştır. Bu çalışmada da erteleme davranışının üniversite öğrencileri arasında cinsiyete ve fakülteye göre göstermiş olduğu farklılığa ve erteleme davranışı ile GANO arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik erteleme

düzeylerinin cinsiyete göre bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Alan yazına bakıldığında bir çok araştırmanın sonucunun bu araştırmanın sonucu ile paralellik gösterdiği görülmüştür (Effert ve Ferrari, 1989; Ferrari, 1991; Kim ve Seo, 2015; Haycock, McCarty, ve Skay, 1998; Hess, Sherman, ve Goodman, 2000; Johnson ve Bloom, 1995; Rothblum, Solomon, ve Murakabi, 1986; Solomon ve Rothblum, 1984; Watson, 2001; Zarick ve Stonebraker, 2009). Yapılan bazı çalıştırmalarda ise Akademik erteleme davranışının cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Dolye ve Paludi, (1998: Akt. Balkıs ve diğ., 2006) ve Washington (2004) kız öğrencilerin akademik erteleme düzeyinin erkeklere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Buna karşın akademik erteleme davranışının erkekler tarafından daha fazla gösterildiği sonucuna ulaşan pek çok çalışma da mevcuttur (Balkıs ve diğ., 2006; Pala, Akyıldız ve Bağcı, 2011; Prohaska, Morrill, Atilas ve Perez, 2000; Senecal, Koestner ve Vallenard, 1995). Akademik erteleme davranışı ile cinsiyet arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların farklı sonuçlar elde edilmesi incelenen örneklemelerin sahip oldukları kültürel farklılıklarından dolayı olabilir. Ancak akademik erteleme ile cinsiyet arasındaki ilişkinin netlik kazanması için daha fazla derinlemesine çalışmanın yapılmasına ihtiyaç vardır.

Öğrencilerin akademik erteleme düzeyleri ile okudukları fakültelere ve okudukları sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Eğitim ve mühendislik fakültesinde okuyan öğrencilere akademik erteleme düzeylerinin fen edebiyat fakültesinde okuyan öğrencilere göre daha yüksek düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Benzer bir çalışma Pala, Akyıldız ve Bağcı (2011) tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmacılar çalışmalarında erteleme davranışının İngiliz Dili ve Edebiyatı, Türk Dili ve Edebiyatı ve Biyoloji bölümleri öğrencileri arasında farklılık gösterip göstermediğine araştırmışlardır ve İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümü öğrencilerinin diğer bölüm öğrencilerine göre daha fazla akademik erteleme davranışı gösterdiğini tespit etmişlerdir. Fakülteler arasında öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının farklılık göstermesinin sebepleri olarak öğrencilerin bu fakültelerdeki bölümleri tercih ederken kendi ilgi alanlarıyla alakalı olmasına dikkat etmeden bilinçsiz tercih yapmaları ve dolayısıyla ilgilerini çekmeyen bir alanda çalışmak zorunda kalmalarından dolayı düşük motivasyona sahip olmaları söylenebilir. Fakültelerdeki derslerin öğrencilerin bilişsel gelişim seviyelerine uygunluğu öğrencilerin akademik erteleme davranışı göstermelerini etkileyebilir dolayısıyla bu durum da fakülte türüne göre öğrencilerin akademik erteleme davranışının farklılaşmasına neden olarak gösterilebilir.

Bunun yanı sıra farklı sınıflarda okuyan öğrenciler arasındaki akademik erteleme davranışına bakıldığında; birinci sınıfta okuyan öğrencilerin ikinci ve üçüncü sınıfta okuyan öğrencilere oranla daha fazla akademik erteleme davranışı gösterdikleri tespit edilmiştir. Aynı zamanda, dördüncü sınıfta okuyan öğrenciler ile üçüncü sınıfta okuyan öğrencilerin akademik erteleme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dördüncü sınıfta okuyan öğrencilerin üçüncü sınıfta okuyan öğrencilere kıyasla daha fazla akademik erteleme davranışı göstermeye eğilimli oldukları söylenebilir. Buna benzer olarak, Yeşil ve Şahan (2012) öğretmen adayları ile yapmış oldukları çalışmada dördüncü sınıf öğrencilerinin anlamlı düzeyde daha fazla erteleme davranışı gösterdiklerini tespit etmişlerdir. Birinci sınıf öğrencilerinin ve dördüncü sınıf öğrencilerinin daha fazla erteleme davranışı göstermesinin nedeni; içinde bulundukları belirsizlik durumundan dolayı olduğu söylenebilir. Birinci sınıf öğrencilerinin yeni bir sosyal çevreye adapte olmaya çalışmaları erteleme davranışını daha çok göstermelerine sebep olabilir. Aynı şekilde son sınıf öğrencilerinin de mezuniyet sonrasında hayatlarına ne şekilde devam edecekleri konusunda bir belirsizlik yaşamaları onları daha çok erteleme davranışı sergilemeye yönlendirebilir. Bu durumun farklı bir nedenini ise Ferrari ve Scher (2000) şu şekilde açıklamıştır; dördüncü sınıf öğrencilerinin öğrenme becerilerinin

gelişmiş olmasından dolayı öğrencilerin akademik işlerini daha fazla ertelemeye yöneldiklerini belirtmişlerdir.

Balkis ve arkadaşlarının (2006), Senecal ve arkadaşları (1995) ve Tuckman 'nın (1998) yaptıkları araştırmanın sonucu ile benzer şekilde öğrencilerin akademik başarı puanları ile akademik erteleme düzeyleri arasında ise anlamlı düzeyde negatif yönde bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmalarla benzer sonuçlar elde eden farklı çalışmalarda mevcuttur (Beswick, Rothblum ve Mann, 1988, Fritzsche, Young ve Hickson, 2003, Orpen, 1998, Tice ve Baumeister, 1997). Başarı motivasyonu artırıcı etkindir. Dolayısıyla öğrencinin bir alandaki başarısı arttıkça o alanla ilgili daha fazla çalışma yapmak istemesi beklenebilir. Bu da o alanda öğrencinin yapmakla sorumlu olduğu işlerini aksatmasını engelleyen bir durum olabilir.

Alan yazında akademik erteleme davranışı ve cinsiyetle ilgili farklı sonuçların olması bu alanda daha farklı değişkenler göz önünde bulundurularak farklı çalışmaların yapılması gerektiği sonucunu ortaya koymaktadır. Akademik erteleme düzeyini öğrencilerin GANO'ları ile negatif yönlü ilişki göstermesi göz önünde bulundurularak öğrencilerin akademik başarı düzeylerini arttırabilecek yöntemler geliştirilebilir ve akademik erteleme davranışı göstermelerinin altında yatan sebepler araştırılabilir. Araştırmacılar akademik erteleme düzeyi yüksek olan farklı fakülte ve farklı kademedeki sınıflarda bu durumu önleyici önlemler alınması önerilebilir. Ayrıca Van Erde (2000) ve Öksüz ve İç'i'nin (2012) çalışmalarına benzer şekilde akademik erteleme ile öz yeterlilik, öz güven ve örgütsel bağlılık düzeyleri çalışmalarındaki gibi farklı değişkenlerin akademik erteleme davranışıyla olan ilişkisi incelenebilir. Erteleme davranışının fakülte türü ve sınıf düzeyine göre farklılık göstermesinin altındaki nedenleri araştırmak amacıyla farklı çalışmaların planlanması önerilebilir.

5. KAYNAKÇA

- BALKIS, M., DURU, E., BULUŞ, M., ve DURU, S. (2006). Üniversite öğrencilerinde akademik erteleme eğiliminin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 7(2), 57-73.
- BESWICK, G., ROTHBLUM, E. D. ve MANN, L. (1988). *Psychological antecedents of student procrastination. Australian Psychologist*, 23, 207-217.
- BROWNLOW, S., ve REASINGER, R. D. (2000). Putting off until tomorrow what is better done today: Academic procrastination as a function of motivation toward college work. *Journal of Social Behavior and Personality*, 15(5), 15-34.
- BURKA, J. B., ve YUEN, L. M. (1983). *Procrastination: Why you do it, what to do about it*. Reading, MA: Addison- Wesley
- DAY, V., MENSINK, D., ve O'SULLIVAN, M. (2000). Patterns of Academic Procrastination. *Journal of College Reading and Learning*, 30(2), 120-34.
- EFFERT, B., R. ve FERRARI, J. R. (1989). Decisional procrastination: Examining personality correlates. *Journal of Social Behavior & Personality*, 4, 151-156
- ELLIS, A., ve KNAUS, W. (1977). *Overcoming procrastination*. Institute for Rational Living: New York.
- FERRARI, J. R. (1991). Compulsive procrastination. *Psychological Reports*, 68, 455-458.
- FERRARI, J. R. (2000). Procrastination and attention: Factor analysis of attention deficit, boredomness, intelligence, self-esteem, and task delay frequencies. *Journal of Social Behavior & Personality*, 15, 185-196.
- FERRARI, J. R. ve SCHER, S.J. (2000). Toward an understanding of academic and nonacademic tasks procrastinated by students: The use of daily logs. *Psychology in the Schools*, 37(4), 359--366.

- FRITZSCHE, B. A., YOUNG, B. R. ve HICKSON, K. C. (2003). Individual differences in academic procrastination tendency and writing success. *Personality and Individual Differences*, 35, 1549–1557
- GAY, L. R., MILLS, G., ve AIRASIAN, P. W. (2009). Educational research: Competencies for analysis and interpretation. *Pearson*, New Jersey.
- GRECCO, P. R. (1984). *A cognitive-behavioral assessment of problematic academic procrastination: development of a procrastination self- statement inventory*. Unpublished PHD, California School of Professional Psychology Fresno.
- HAYCOCK, L. A., MCCARTHY, P. ve SKAY, C. L. (1998). Procrastination in college students: The role of self-efficacy and anxiety. *Journal of Counseling and Development*, 76, 317-324.
- HESS, B., SHERMAN, MARTIN F. ve GOODMAN, M. (2000) Eveningness Predicts Academic Procrastination: The Mediating role of Neuroticism. *Journal of Social Behavior and Personality*, 15 (5), 61- 75.
- JOHNSON, J. L. ve BLOOM, A. M. (1995). An analysis of the contribution of the five factors of personality to variance in academic procrastination. *Personality and Individual Differences*, 18(1), 127-133.
- KAĞAN, M. (2009). Üniversite öğrencilerinde akademik erteleme davranışını açıklayan değişkenlerin belirlenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(2), 113-128.
- KARAKAYA, İ. (2011). Bölüm 3: Bilimsel araştırma yöntemleri.: Tanrıöğen, A. (Ed), *Bilimsel araştırma yöntemleri* (1. Bs., sf 1-2). Ankara: Anı yayıncılık.
- KARASAR, N. (2000). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler*. (10. bs) Nobel Yayın Dağıtım: Ankara.
- KIM, K. R. ve SEO E. H. (2015) "The relationship between procrastination and academic performance: A meta-analysis." *Personality and Individual Differences* 82: 26-33.
- KLASSEN, R. M., ve KUZUCU, E. (2009). Academic procrastination and motivation of adolescents in Turkey. *Educational Psychology*, 29(1), 69-81.
- LAY, C.H. (1992). Trait procrastination and the perception of person-task characteristics. *Journal of Social Behavior and Personality*, 7, 483-494.
- LAY, C. H. ve SCHOUWENBURG, H. C. (1993). Trait procrastination, time management and academic behavior. *Journal of Social Behavior and Personality*, 8, 647- 662.
- LEE, E. (2005). The Relationship of Motivation and Flow Experience to Academic Procrastination in University Students. *The Journal of Genetic Psychology: Research and Theory on Human Development*, 166(1), 5-15.
- O'BRIEN, W. K. (2002). *Applying the transtheoretical model to academic procrastination*. Unpublished doctoral dissertation, University of Houston.
- ORPEN, C. (1998). The causes and consequences of academic procrastination: A research note. *Westminister Studies in Education*, 21, 73-75.
- ÖKSÜZ, Y. ve İÇLİ, A. (2012). İlköğretim okulları yöneticilerinin örgütsel bağlılık düzeyleri ile erteleme davranışları arasındaki ilişki. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(4), 161-182.
- PALA, A., AKYILDIZ, M., ve BAĞCI, C. (2011). Academic procrastination behaviour of pre-service teachers' of Celal Bayar University. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 29, 1418-1425.
- PROHASKA, V., MORRILL, P., ATILES, I. ve PEREZ, A. (2000) Academic Procrastination by Nontraditional Students. *Journal of Social Behavior and Personality*, 15(5), 125-135.

- ROTHBLUM, E. D., SOLOMON, L. J. ve MURAKAMI, J. (1986). Affective, cognitive, and behavioral differences between high and low procrastinators. *Journal of Counseling Psychology*, 33(3), 387-394.
- SENÉCAL, C., KOESTNER, R. ve VALLERAND, R. J. (1995). Self-regulation and academic procrastination. *Journal of Social Psychology*, 135(1), 607-619.
- SOLOMON, L. J. ve ROTHBLUM, E. D. (1984). Academic procrastination: Frequency and cognitive-behavioral correlates. *Journal of Counseling Psychology*, 31, 503-509
- STEEL, P. (2007). The nature of procrastination: a meta-analytic and theoretical review of quintessential self-regulatory failure. *Psychological Bulletin*, 133(1), 65-94.
- TICE, D.M., ve BAUMEISTER, R. F. (1997). Longitudinal study of procrastination, performance, stress and health: The costs and benefits of dawdling. *Psychological Science*, 8, 454-458.
- TUCKMAN, B. (1991). The development and concurrent validity of the Procrastination Scale. *Educational & Psychological Measurement*, 51, 473-480.
- TUCKMAN, B. W. (1998). Using tests as an incentive to motivate procrastinators to study. *Journal of Experimental Education*, (2): 141-47.
- UZUN OZER, B., SACKES, M., ve TUCKMAN, W. B. (2009). Psychometric Properties of the Tuckman Procrastination Scale in a Turkish Sample. Paper presented at the 6th Biennial Conference on Procrastination, Toronto, Canada.
- VAN ERDE, W. (2000). Procrastination: Self-regulation in initiating aversive goals. *Applied Psychology: An International Review*, 49, 372-389.
- WASHINGTON, J. A. (2004) *The relationship between procrastination and depression among graduate and professional students across academic programs: Implications for counseling*, Unpublished Doctoral Dissertation. Texas Southern University.
- WATSON, D. C. (2001). Procrastination and the five-factors model: A facet level Analysis. *Personality and Individual Differences*, 30, 149-158
- YEŞİL, R., ve ŞAHAN, E. (2012). Öğretmen adaylarının akademik işlerini erteleme nedenleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 12(2) :219-236
- ZARICK, L. M., ve STONEBRAKER, R. (2009). I'll do it tomorrow: the logic of procrastination. *College Teaching*, 57(4), 211-215.